

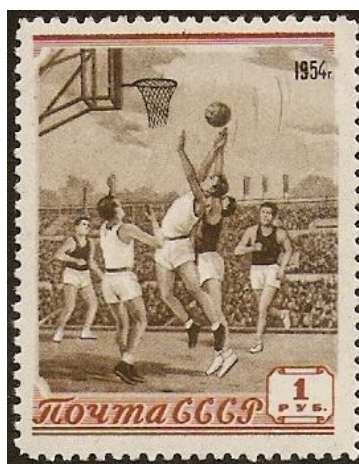
Wykorzystanie wiedzy tematycznej

Filatelista – tematyk zajmuje się określoną dziedziną tematyczną, którą lubi, ale przede wszystkim, którą zna. Żeby zbudować dobry eksponat tematyczny trzeba wykazać się pokaźnym zasobem znajomości tematu. Jednym z poważniejszych kryteriów oceny sędziowskiej jest właśnie wiedza tematyczna. Wiedza ta może także pomóc w wyborze ciekawego tytułu, nakreśleniu poprawnie merytorycznego planu oraz prowadzeniu interesującej narracji w rozwinięciu eksponatu, a więc jest to kolejna możliwość podniesienia wartości eksponatu. Dobrze wykorzystana wiedza tematyczna ma wpływ na niemal połowę potencjalnych punktów sędziowskich.

Jak wprowadzić do eksponatu tematycznego takie elementy fachowej wiedzy, która spowoduje u uważnego widza, a przede wszystkim u jurora (na pewno dokładnie oglądającego i czytającego tekst całego eksponatu) zaciekawienie eksponatem, a w konsekwencji, być może, podwyższenie oceny? Nieraz pomaga w tym przypadek. Posłużę się osobistym przykładem. W trakcie gromadzenia zbioru (temat - koszykówka) zwróciły moja uwagę dwa znaczki, wydane przez dwa różne kraje. Obydwa wydano dla uczczenia zdobycia przez reprezentacje koszykarzy tych państw tytułu mistrzów świata. Na tej samej imprezie? To niemożliwe! Zaintrygowany poszukałem rozwiązania tajemnicy w sportowych archiwach. Rezultat okazał się niezwykle ciekawy. W 1959 roku rozegrano w Chile kolejne, trzecie Mistrzostwa Świata w koszykówce mężczyzn. Reprezentacja Związku Radzieckiego wygrała w grupie finałowej mistrzostw wszystkie mecze; nie przystąpiła jedynie, ze względów politycznych, do meczu z koszykarzami Formozy (Tajwanu), kraju nie uznawanego przez władze ZSRR. Międzynarodowa Federacja Koszykówki, nie tolerując wpływu polityki na sport, ukarała reprezentację Związku Radzieckiego, umieszczając ją wraz z Bułgarią (też nie rozegrała meczu z Formozą) na dwóch ostatnich miejscach w grupie finałowej mistrzostw. Tytuł Mistrzów Świata zdobyli koszykarze Brazylii. Dla uświetnienia tego sukcesu brazylijska poczta wydała znaczek, na którym zawodnik w geście triumfu wznosi puchar, a umieszczony z boku napis głosi, że Brazylia została Mistrzem Świata w koszykówce w 1959 roku. Władze polityczne i sportowe Związku Radzieckiego nigdy nie przyjęły do wiadomości oficjalnych wyników tych mistrzostw. W statystykach sportu radzieckiego triumfateorem mistrzostw świata w Chile w 1959 roku są koszykarze ZSRR. Swoje stanowisko wyrażono także poprzez umieszczenie na znaczku wydanym w sportowej serii w 1954 roku, już w miesiąc po zakończeniu mistrzostw, nadruku o następującej treści: „Zwycięstwo koszykarskiej drużyny ZSRR Chile 1959 r.” Rezultatem tych badań stało się pokazanie w eksponacie obok siebie obydwu znaczków, wraz z wyjaśniającym sytuację opisem tematycznym.

Ryc.1. Błąd druku – brak liter ALL

Ryc.2. Przykład fałszowania sportowej historii.

W ekspozycji tematycznej obowiązuje zasada pisania tylko o tym, co można zobrazować odpowiednimi znakami pocztowymi. Co można zrobić w sytuacji, gdy dla dobra ciągłości narracji lub ważności jej fragmentu konieczna jest informacja o czymś, dla zilustrowania czego trudno znaleźć walory filatelistyczne? Znowu trzeba sięgnąć do zasobów wiedzy tematycznej i połączyć ją z wiedzą filatelistyczną (znajomość wydanego materiału filatelistycznego). W rozdziale poświęconym turniejom koszykarskim na igrzyskach olimpijskich trudno nie wspomnieć o tych, na których po raz pierwszy w oficjalnym programie pojawiła się koszykówka (Berlin 1936 rok). Kłopot polega na tym, że nie wydano z tej okazji żadnego znaku pocztowego. Poszukiwania dały rezultat. W 1960 roku poczta San Marino wydała serię znaczków z wizerunkami wybitnych działaczy sportowych i olimpijskich; wśród nich była podobizna Amerykanina Avery Brundage'a, wieloletniego przewodniczącego Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego. Na olimpijskim turnieju koszykówki w Berlinie w 1936 roku Avery Brundage pełnił funkcję sędziego.

Ryc.3. Znaczek przedstawiający Avery Brundage'a z odpowiednią informacją znalazł się w ekspozycji.

Poczta niemiecka używała kilku frankatur mechanicznych poświęconych głównemu organizatorowi Igrzysk olimpijskich w Monachium w 1972 roku, szefowi niemieckiego komitetu olimpijskiego. Willi Daume, bo o nim mowa, grał w niemieckiej reprezentacji koszykarzy na igrzyskach w Berlinie w 1936 r.

Ryc.4. Frankatura firmowa sekretariatu byłego olimpijczyka – koszykarza z igrzysk w Berlinie 1936 r.

Są jeszcze znaczki z Jamesem Naismithem, ojcem koszykówki, honorowym gościem koszykarskiego turnieju olimpijskiego, który podrzucał piłkę do rzutu sędziowskiego na rozpoczęcie inauguracyjnego meczu turnieju i wręczał medale zwycięskiej drużynie.

Ryc.5. James Naismith

Można sięgnąć do olimpijskich archiwów, spisać daty rozgrywania turnieju i poszukać olimpijskiego datownika okolicznościowego z dnia pierwszego lub finałowego meczu.

Ryc.6. Pierwszy mecz koszykówki w historii igrzysk olimpijskich odbył się 7. sierpnia 1936 r. w Berlinie

Ryc.7. Finałowe mecze i zakończenie turnieju miały miejsce 14. sierpnia 1936 r.

Wszystkie te walory można umieścić w ekspozycji, pod warunkiem solidnego opisu tematycznego, uzasadniającego ich wykorzystanie. Oprócz poradzenia sobie z problemem, jest okazja znowu wykazać się głęboką wiedzą tematyczną.